

ARBETS- PENSION

1973 nr

2

UTGIVEN AV

PENSIONSSKYDDSCENTRALEN

ARBETS- PENSION

1973 Nr 2

Utgiven av Pensionsskyddscentralen

HUVUDREDAKTÖR: YRJÖ LARMOLA
REDAKTIONSSEKRETERARE: PENTTI LAHTINEN

REDAKTIONSRÅD: YRJÖ LARMOLA,
ORDFÖRANDE, MARKKU HANNINEN, LAURI KOI-
VUSALO, PERTTI LAESVUORI, ESKO PROKKOLA

REDAKTIONENS ADRESS: KALEVAGATAN 6
HELSINGFORS 10 ● TELEFON 64 25 11

Innehåll:

Framtidsutsikter s. 3 · Avgångsbidragen i Sverige s. 5 · På promenad mitt på dan s. 11 · Frågor och svar s. 16 · Utnämningar i Pensionsskyddscentralen s. 19 · Preliminära uppgifter om arbetspensionstagarna 31.3.1973 s. 20 · English summaries s. 22 · Basic Features of Finland's Pensions Schemes s. 24 ·

Framtidsutsikter

Socialutgifterna i vårt land befinner sig redan för närvarande på en relativt hög nivå. Förra året utgick olika sociala prestationer till ett sammanlagt belopp av c. 8 mrd mk, vilket utgör cirka en femtedel av nationalinkomsten och omkring en tredjedel av landets lönesumma. Vi kan sålunda konstatera, att socialutgifterna innebär en synnerligen betydande utgiftspost, som dessutom kommer att växa kraftigt under de närmaste åren. På denna tillväxt inverkar utvecklingen av befolkningsstrukturen kraftigt, men dessutom även den period av successivt ikraftträdande, som ännu pågår i vårt pensionssystem och som ökar utgifterna. Pensionsskyddet intar en central position i socialutgifterna, ty de under fjolåret utbetalda pensionerna, inalles c. 4 mrd mk, utgör hälften av alla socialutgifter.

I den pensionspolitiska debatten under den senaste tiden har frågan om en höjning av arbetspensionernas målsatta nivå från nuvarande c. 40 % till 60 % av lönen intagit en central ställning. Denna fråga förföll, då man inom arbetsmarknaden icke lyckades nå en så central avtalslösning, som skulle ha omfattat en klausul om justering av arbetspensionernas nivå. Följande gång torde denna fråga tas upp då en ny avtalsrond startas, och det

är just i det sammanhanget den bör tas upp. Att avgöra en dylik fråga utan arbetsmarknadsorganisationernas medverkan vore inte korrekt.

Höjningen av arbetspensionernas nivå är inte det enda pensionspolitiska reformförslaget under den senaste tiden, utan ett flertal förslag angående ändringar har gjorts. Vid uppskattningen av dessa ändringsförslag är det dock skäl att komma i håg ett par omständigheter. Under de senaste åren har man koncentrerat sig på att avhjälpa bristerna i pensionsskyddet för dem, som har det allra sämst ställt, och till följd härav får en folkpensionstagare, som saknar inkomst, från början av inkommande juli en pension, som motsvarar minimilönens nivå. Den offentliga sektors pensionstagare får å sin sida betydligt högre pensioner än de, vilkas pensioner grundar sig på förvärvsarbete inom den privata sektorn. Följaktligen är det främst industri- och andra yrkesarbetare samt företagare som är i behov av en egentlig grundreparation av sitt pensionsskydd. Den andra omständighet som det är skäl att hålla i minnet är, att pensionsutgifterna under detta årtionde växer synnerligen kraftigt, ehuru inga förbättringar skulle göras, så, att man år 1980 i pensioner utbetalar 9—10 mrd mk i det årets penningvärde. Dessutom ger prognoser vid handen, att de övriga socialutgifterna ökar kraftigt.

Pensionerna utgör en del i den samhällseliga inkomstpolitiken, varför deras utveckling ej kan ske skilt från denna. Aktivbefolkningen har vid inkomstfördelningen under de senaste åren upplevt sig ha blivit styvmoderligt behandlad, varför kravet på en höjning av dess inkomstnivå kommer att växa sig starkt under de närmaste åren. Samtidigt har vi ett kraftigt behov av, att för tryggande av sysselsättningen och konkurrenskraften, sträva till en effektiv investeringspolitik. Allt detta måste finansieras ur samma gemensamma portmonnä, och penningbeloppet i denna är begränsat. Därför behövs sans i pensionspolitiken, och det finns inte skäl till några större ändringar utom den enda och behövlige grundförbättring, som utgörs av höjningen av arbetspensionernas målsatta nivå. Såvitt man önskar utöka förmånerna inom socialpolitikens område, skulle den bekymmerväckande utvecklingen av befolkningsstrukturen ge anledning till att ställa tyngdpunkten vid barn- och familjepolitiken.

Juhani Salminen

VEIKKO HALLENBERG

Avgångsbidragen i Sverige

I Finland har systemet med avgångsbidrag varit i kraft sedan den 1 mars 1970. Systemet är inte någon finländsk uppfinning. Före oss har ett sådant system funnits åtminstone i Sverige, Norge och England. I Sverige verkar tvenne system, av vilka det ena gäller arbetstagare och det andra tjänstemän. Inom ramen för denna framställning är det meningen att betrakta de båda systemen i Sverige. Till övriga system torde kunna återkommas senare.

Systemet för arbetstagare

De organisationer, som företräder arbetsgivarna resp. arbetstagarna i Sverige, Svenska Arbetsgivareföreningen (SAF) och Landsorganisationen i Sverige (LO) avtalade i samband med kollektivavtalsavgörandet den 7. 4. 1964 om, att ett system med avgångsbidrag skulle upprättas. Enligt avtalet började systemet verkställas från den 1. 1. 1965. För förverkligandet upprättades en fond,

som i praktiken administrerades av sagda arbetsmarknadsorganisationers gemensamma försäkringsbolag, Arbetsmarknadens Försäkringsbolag (AFA). Detta bolag hade inlett sin verksamhet år 1963 med grupplivförsäkring. Från det fondbaserade systemet avstod man om två år, och AFA åtog sig att sköta avgångsbidragssystemet i form av försäkring som en andra försäkringsgren i bolaget. De arbetsgivare, som var medlemmar i SAF var redan innan avtalet om avgångsbidrag skyldiga att uppta avgångsbidragsförsäkring i AFA. Arbetsgivarna betalar en årlig premie för försäkringen. Försäkringsfallet utgörs av att arbetstagaren sägs upp under bestämda omständigheter, för vilka redogörs nedan. Förutom dessa arbetsgivare har även sådana, som ej hör till SAF, i allmänhet i samband med kollektivavtalen förpliktats att anordna avgångsbidragsförsäkring i AFA.

Ehuru det huvudsakligen är AFA, som sköter om avgångsbidragssystemet för arbetstagare, finns dock ett försäkringsbolag till, nämligen Folk-sam, som sköter motsvarande system för Kooperationens del (motsvarar vår KK-andelsrörelse).

Förutsättningarna för erhållande av avgångsbidrag

För att avgångsbidrag skall kunna utbetalas till arbetstagare, skalla ar-

betsgivaren ha en gällande avgångsbidragsförsäkring i AFA. Försäkringen gäller ej arbetstagare, som är yngre än 40 år, eller som äger rätt till ålderspension. Av en arbetstagare i stadigvarande arbetsförhållande erfordras, att hans senaste arbetsförhållande utan avbrott fortgått minst 5 år. Dessutom bör han visavi åldern uppfylla ett sådant krav, att summan av hans ålder och de fulla år, han stått i det senaste arbetsförhållandet, bör utgöra minst 50. Orsaken till arbetsförhållandets upphörande bör vara sådana funktionella ändringar i företaget, som leder till en bestående inskränkning av arbetskraften. Dessutom förutsätts, att arbetstagaren i sitt arbetsförhållande, såvitt det faller under den sista 10-årsperioden före uppsägningen, i huvudsak utfört heltidsarbete.

För sådan arbetstgares del, som arbetat inom byggnads-, beläggnings-, skogs-, sjöfarts-, musik- och teaterområdet erfordras, att hans huvudsakliga verksamhet under de fem senaste åren legat inom något av dessa områden. Beräffande åldern erfordras, att summan av arbetstgarens ålder i hela år och den tid han arbetat på något av de sagda arbetsområdena blir minst femtio. Dessutom förutsätts, att arbetsförhållandet upphört på initiativ av arbetsgivaren utan att arbetstgaren varit skyldig därtill. Beträffande här avsedd arbetstgare förutsätts, att honom ej efter avslutat arbetsförhållande kan anvisas arbete inom hans egen bransch. Denna förutsätt-

ning är ej uppfylld, ifall det varit fråga om en säsongbetonad eller tillfällig brist på arbete.

För erhållande av fullt avgångsbidrag förutsätts att uppsägningen inom fem år åtföljs av en bestående arbetslöshet. Detta gäller vardera av de ovannämnda arbetstagargrupperna.

Avgångsbidragets storlek

Avgångsbidraget utbetalas i två rater, ett A-belopp och ett B-belopp. A-beloppets storlek är 100 kr för varje helt år, arbetsförhållandet fortgått under den tid, arbetstagaren utan avbrott stått i arbetsförhållande och utfört avlönat arbete såväl inom ramen för sitt senaste arbetsförhållande som tidigare hos andra arbetsgivare inom den del av den svenska arbetsmarknaden, på vilken skyldigheten att uppta AFA-försäkring råder. Ifall på detta sätt definierade arbetsförhållanden sammanlagt fortgått 5—45 år, minimum och maximum, är A-beloppets storlek motsvarande 500—4500 kr.

Avgångsbidragets B-belopp bestäms enligt åldern sålunda, att det för en arbetstagare, som fyllt 40 men inte 50 år är 2500 kr, och det stiger så, att det för alltid två år högre ålder är 500 kr högre fram till 65 års ålder, då B-beloppets storlek är 6000 kr. Därefter nedgår beloppet så, att B-beloppet för en person i åldern 65—66½ år är 5500 kr, och 66½ år

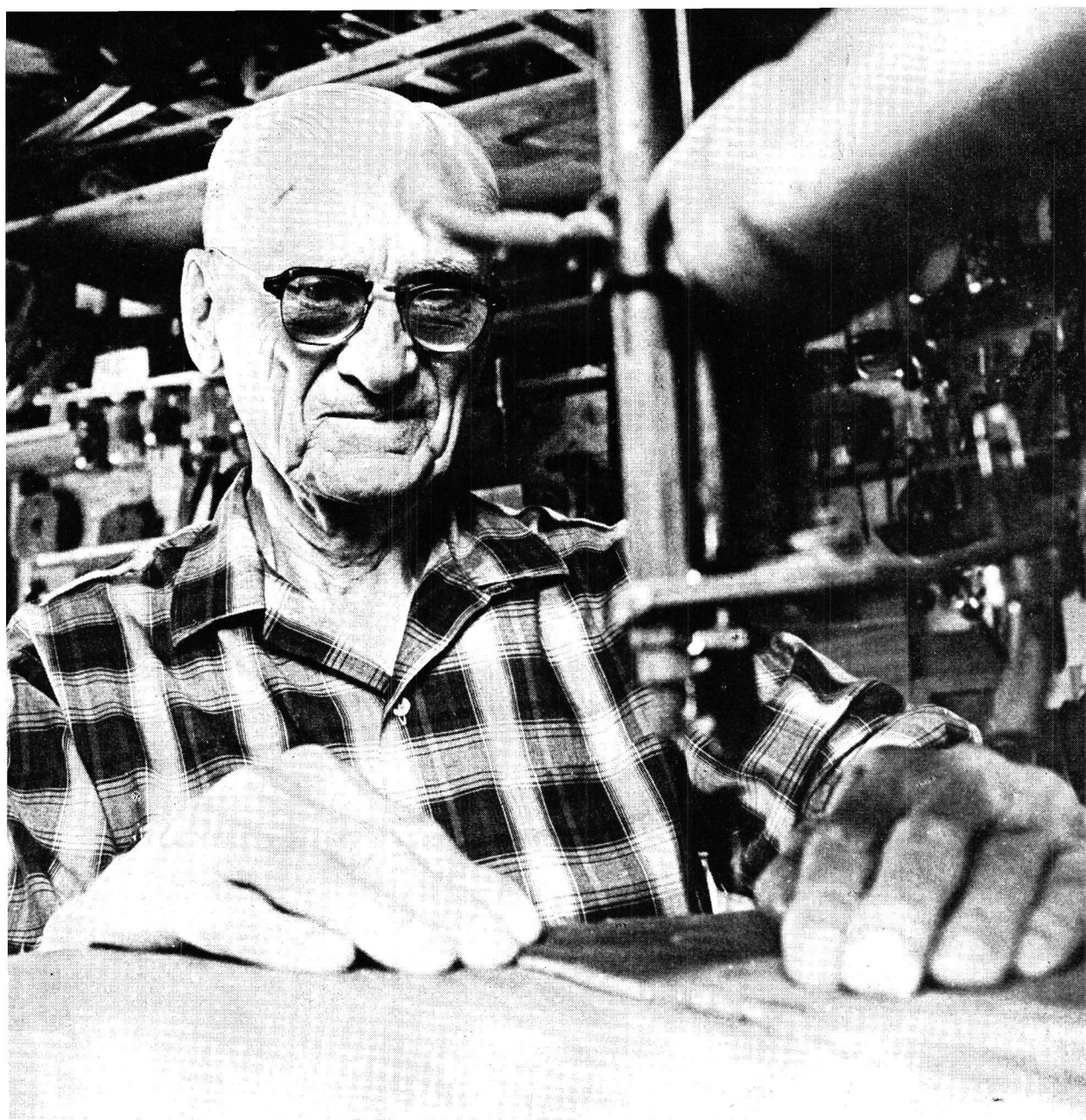
men inte ännu 67 fylld person utfår 5000 kr. De utbetalda avgångsbidragen har i genomsnitt varit 5560—6230 kr med årliga variationer. I maximifall, där arbetstagarens ålder är 65 år och arbetsförhållande- eller branschårens antal 45, uppgår avgångsbidragets belopp till 10 500 kr.

Finansieringen

Systemet finansieras genom arbetsgivaravgifter. Till en början uppbars till fonden 0,1 % av lönebeloppet åren 1965 och 1966. Då systemet ändrades till försäkringssystem, uppbars från arbetsgivarna i premie 17 kr per årsarbetstagare. Premien har därefter kraftigt höjts så att den år 1973 utgör 65 kr för årsarbetstagare.

Antalet fall

Avgångsbidrag beviljades år 1965, d v s det första året systemet var i kraft, 526 arbetstagare. Följande år steg antalet till 3457. Därefter har antalet varierat mellan 5000—6000 med undantag för år 1970, då de beviljade avgångsbidragen uppgick till 9173 st. Antalet ansökningar har varierat från cirka 1000 år 1965 till 3200 år 1971. År 1972 inträffade en markant ökning emedan antalet ansökningar steg till cirka 17 000.

Fallens fördelning per yrke

De arbetsförhållanden, som upphört år 1971 och på grund av vilka avgångsbidrag utbetalades, fördelade sig så, att för den del som motsvarar våra APL-branscher var fallen

91,7 %, för de branscher, som motsvarar våra KAPL-branscher (byggnads-, lantbruks- och skogsarbetare, målare, och sjömän), 8,1 % samt statsanställda 0,2 %. Inom det finländska avgångsbidragssystemet var motsvarande fördelning år 1971 för

de upphörda arbetsförhållanden del APL, StPL och KTAPL 38,7 % och KAPL 61,3 %.

Systemet för tjänstemän

Det avgångsbidragssystem, som i Sverige gäller tjänstemän, har grundats genom ett den 14. 12. 1969 fattat avtal mellan den svenska arbetsgivareföreningen SAF och Svenska Industritjänstemannaförbundet (SIF), Sveriges Arbetsledareförbund (SALF) och Sveriges Civilingenjörsförbund (CF). Systemet trädde i kraft den 1. 4. 1970, således en månad senare än det finländska avgångsbidragssystemet.

Detta system avser tjänstemän, som är sysselsatta inom av avtalsparterna grundade gemensamma branscher. Det administrativa sköts av Svenska Personal-Pensionskassan SPP, som verkar såsom tjänstemännens pensionskassa. Ansökningarna om avgångsbidrag handläggs i SPP. De behandlas i en av organisationerna tillsatt gemensam beredningsgrupp och avgörandet sker vid styrelsen för handelstjänstemännens säkerhetsfond. Till denna styrelse hör representanter för samtliga organisationer inom systemets krets.

Förutsättningarna för erhållande av avgångsbidrag

Tjänstemannen bör vid tidpunkten för uppsägningen ha fyllt 40 år och

han bör stå i arbetsförhållande till ett företag, som anslutit sig till det ifrågavarande avgångsbidragssystemet. Grund för hans uppsägning bör utgöras av inskränkning av personal, som ej beror av tjänstemannen själv. Tjänstemannens arbetsförhållande bör ha fortgått minst fem år innan uppsägningen, och det bör huvudsakligen ha varit heltidsarbete. Till arbetsförhållandets längt räknas ej den tid, det fortgått innan vederbörande fyllt 18 år. Enligt huvudregeln bör tjänstemannen bli arbetslös efter arbetsförhållandets upphörande för att erhålla avgångsbidrag. Ett visst belopp kan utbetalas genast efter arbetsförhållandets upphörande. Förutom detta belopp kan ett eller två tilläggsbelopp utbetalas beroende av arbetslöshetens längd. Man strävar till att utreda tjänstemannens möjlighet att erhålla avgångsbidrag redan innan arbetsförhållandet upphör.

Avgångsbidragets belopp

Avgångsbidragets storlek fastställs skilt i varje enskilt fall. På dess belopp inverkar vederbörandes ålder, det sista arbetsförhållandets längd, den tid som återstår till hans pensionsålder, hans teoretiska utbildning, hans yrkespraktik, det lokala sysselsättningsläget och vissa personliga omständigheter. I praktiken har avgångsbidragets belopp varierat från tjänstemannens en månads lön till lönen för 45 månader. Det genom-

snittliga beloppet av avgångsbidrag år 1970, då systemet trädde i kraft var 11 000—12 000 kr. År 1971 var avgångsbidraget i genomsnitt ett belopp, som motsvarar cirka 4 månaders lön.

Systemets finansiering

Systemet finansieras i sin helhet av arbetsgivarna. Arbetsgivarna erlägger till avgångsbidragsfonden en avgift, vars storlek under systemets första år var 40 kr per varje tjänsteman, systemet avser, och därefter 80 kr per år.

Antalet fall

Antalet fall inom tjänstemannasystemet har givetvis varit lägre än på arbetstagersidan. Antalet årligen inkomna fall har uppgått till drygt 1000. Av dessa drygt hälften lett till, att avgångsbidrag beviljats.

Sammanfattning

Av det ovanstående kan man märka, att i vardera av de svenska systemen är förutsättningarna för erhållande av avgångsbidrag i det stora hela rätt lika. Att arbetsförhållandet upphört på grund av inskränkning av personal, och att vederbörande ej får vara skyldig till uppsägningen är gemensamma drag. Även åldern och arbetsförhållandets längd eller tid i branschen är i det närmaste identiska förutsättningar. En betydande skillnad finns däremot i det sätt, på vilket avgångsbidragets storlek bestäms. I arbetstagersystemet inverkar härvid endast två faktorer, nämligen åldern och arbetsförhållandets varaktighet eller tid i branschen. Däremot har man på tjänstemannansidan utvecklat ett system för individuellt fastställande av bidragets belopp, som verkar rätt så komplicerat. Som resultat av detta utgår avgångsbidraget som tjänstemannens månadslön olika antal gånger. I detta avseende har det svenska tjänstemannasystemet tagit tydliga intryck av avgångsbidragssystemet i England, till vilket vi torde kunna återkomma i ett annat sammanhang.

På promenad mitt på dan

En invalidpensionstagares situation

Vid ordet pensionstagare är det i allmänhet en åldring som man först tänker på. Det oaktat, att av alla folkpensionstagare en fjärdedel och av alla arbetspensionstagare fyrtio procent får pension på grund av arbetsoförmåga. Arbetsoförmåga finns i alla åldrar.

Då man talar om pensionstagare är det vanligt att samtalet leds till ekonomin, till pengar. Utkomsten är fortfarande de flesta pensionstagarnas huvudsakliga problem. Den lämnar i skuggan — åtminstone i det allmänna medvetandet — deras övriga svårigheter, anpassningen till förändringen, andra människors inställning, att få tiden att gå genom någon meningsfull verksamhet.

I det följande har man försökt skissera en bestämd pensionstagares situation; detta så, att man koncentrerar sig på andra än de ekonomiska faktorerna. Den intervjuade är arbetsoförmögen, och hans

pension är — inte generös men över genomsnittet. Hans invaliditet orsakas av en skada i det centrala nervsystemet och är sålunda inte självklar för de människor, med vilka han dagligen kommer i beröring. Detta är ett enskilt fall, men det saknar säkert inte motsvarigheter.

A. B. är född år 1939 och placerade sig i sitt yrke 1963. Följande år blev han offer för ett olycksfall med en hjärnskada som följd. A. B. försökte såväl hålla sig kvar i arbetslivet som komplettera sina studier, och 1965 avlade han filosofie kandidats examen och erhöll magisters grad. Det oregelbundna arbetet, avbrutet av långa sjukperioder, fortgick till hösten 1967. Från slutet av 1968 har A. B. erhållit full invalidpension. På fem och ett halvt år har han inte utfört något förvärvsarbete alls.

— *Vad var det som fick Er att hållas kvar i förvärsarbetet när det praktiskt taget redan var omöjligt att arbeta?*

— Man vill in i det sista känna, att man är normal, att man duger bland de andra vad krafterna och möjligheterna beträffar. Man vill inte avstå från de möjligheter, man vant sig att se fram emot, inte avstå från det man vant sig vid. Man vill inte lösgöra sig från rollen som en frisk människa. Läkaren rekommenderade att jag skulle fortsätta arbeta, av terapeutiska orsaker, han väntade om jag skulle orka och erbjöd sig inte att skriva ut ett intyg om arbetsoförmågan. En särskild betydelse hade den omständigheten, att jag hade långa studier bakom mig. Tankarna var skolade för arbete. Det är inte lätt att pensionera hjärnan.

— *Ni använde ordet normal. Får omgivningen invalidpensionstagaren att känna sig som avvikande?*

— Pensionstagaren känner naturligtvis av, att omgivningen ställer sig avvisande mot honom. Han känner det kanske starkare än vad som skulle vara befogat. På dagarna ser husmödrarna på en som om de skulle fundera, vad den där typen egentligen gör, går omkring här när andra jobbar. På kvällen är det lättare. Och på äldre dar blir det säkert lättare, då man närmar sig den naturliga pensionsåldern eller börjar se gammal ut. Bekantas inställning känns besvärande. Det finns två sorters besvärande inställning. En del kommer och hälsar på som om de skulle komma till min dödsbädd, andra slår mig hurtfriskt i ryggen och intygar: nog blir det bra, nog blir det bra.

Men några tankar har jag inte, att jag borde känna mig skyldig av någon orsak, att jag skulle stå i skuld till samhället på något sätt. Jag är inte själv skyldig till min situation. Och jag betalar skatt.

Hur mina anhöriga upplever det här — det är redan stoff till en annan historia. Fråga dem.

— *Hur var det att övergå från arbetslivet till pension? På vilket sätt kom den sociala tryggheten emot?*

— Byrokratin fungerar nog, men med friktion. Myndigheterna skötte sitt, när man vände sig till dem, men ingen kom emot, ingen gjorde något som skulle ha underlättat det hela. Jag begriper nog, att en väntan på fyra månader utan inkomst inte kan skyllas på någon enskild person, knappast heller på någon anstalt. Men det fattas ett klart, konsekvent samarbete i socialbranschen.

För att inte tala om, att kunden skulle ges ett särskilt skydd, vilket borde vara den sociala verksamhetens mål. Byrokratin inom socialbranschen borde vara ännu mycket mera lyhörd än byrokratin inom vilken annan bransch som helst.

Men det kunde ju vara ännu sämre ställt. Genomsnittstjänstemännen kunde identifiera sig med sina tjänster och vara blinda. Det är nu inte så. Men jag skulle säga, att trots att förmånerna utökats och fastän principen börjar vara bra, släpar den process, i vilken man får förmånerna, en bra bit efter.

— *Ni är helsingforsare. Ni behöver fortsatt vård. Ni kan plötsligt behöva läkarhjälp. Känner Ni Er bunden vid Helsingfors sjukhusen, kan Ni resa?*

— Där var det. Från början av året har jag bott i Vanda. Helsingfors tjänster är utom räckhåll, och jag känner fruktan. Jag får då och då njuranfall, men jag är allergisk mot jodhaltiga skuggmedel, som används vid fotografering. Det vet de i det Helsingfors sjukhus, där jag i allmänhet fått vård, men kan ett främmande sjukhus beakta detta, ehuru det skulle inta mig för vård. Jag har ett kort i fickan, där det står skrivet, men vem hittar det och läser det, om jag inte själv förmår visa det?

— *Vad var det som kändes svårast i den ändrade situationen?*

— Den obligatoriska isoleringen från folk. Jag var en sällskaplig människa. De glada gossarna försvann genast. På lång sikt är den betydelsefullaste ändringen den press, min ändrade situation medför på min familj.

— *Hade vännerna fördomar, eller fanns det några praktiska orsaker för att de drog sig bort?*

— Man borde fråga dem. Jag är bitter; ur min synvinkel är det så, att jag stängdes utanför när jag inte längre var till någon glädje.

— *Har Era erfarenheter efter olyckan skaffat Er nya vänner?*

— Mirakulöst nog, ja. I sjukhuset har jag fått en god vän, på en hälsoresa en annan, som tyvärr redan gått hädan. Några bekanta har jag också fått. Dessa ersätter förlusten till en del. Men till dessa vänskapsförhållanden ansluter sig en ovanlig faktor, åldersskillnaden. Den medför oundvikligen ett nytt karaktärsdrag i bekantskapen.

— *Ni tror alltså inte, att Ni blivit vänner bara för att Ni behöver varandra?*

— Nej. Det känns underbart, att man på livets skuggsida kan träffa så fina människor som jag har fått stifta bekantskap med.

En stor förändring i mitt liv var, att min käraste hobby, läsningen, för långa tider blev en omöjlighet. Jag kunde inte ens koncentrera mig så mycket, att jag skulle ha kunnat läsa tidningen. Jag följde inte med vad som hände, tummen föll så att säga bort från dagens puls. En väsentlig del av kunskapen är den nya kunskap man får på arbetsplatsen, och även denna föll alltså bort. Flexibiliteten, förmågan att motta och tillgodogöra sig kunskap, blev störd.

Jag träffade dock så pass mycket folk, att kunskap och impulser nådde fram. Men tänk er en människa på landet i en omgivning med ringa impulser, som ham-

nar i en likadan situation. Hans dagar blir säkert helt tomma.

— *Inträffade det någon förändring i Ert förhållande till alkohol?*

— Förr använde ja rätt mycket av den sorten. För en års tid lät jag helt och hållet bli. Numera nyttjar jag spritdrycker regelbundet, men måttligt och återhållsamt. Min fysik tål inte kraftigt supande, varför jag inte heller längtar efter det. Och så har man ju inte heller råd.

Om jag före min olycka skulle ha använt alkohol endast litet, skulle konsumtionen säkert ha ökat nu. Men jag röker mindre.

— *Har den obligatoriska ledigheten inverkat på Ert motitionsintresse?*

— Före olyckan skötte jag nog inte om min fysik på något sätt. Nu är motioneringen vid sidan av läsningen min främsta hobby. Jag kan åter läsa, till och med tre timmar om dagen. Till en början kunde jag inte gå längre än ett hundratal meter. Sol tålde jag inte alls, inte bastu heller. Under ett par vårar har jag nu genomfört ett motitionsprogram på tretton veckor — jag läste om det i en tidning. Efter nio år har jag i vår kunnat till och med springa. Det var en våldsamt upplevelse.

På vintern blir det inte av att idka friluftsliv och motion i så hög grad, ty jag kan inte röra mig ute om det är kallare än tio grader.

— *På vintern läser Ni.*

— Klassiker, även rätt tung text. Jag skulle säkert redan kunna läsa vetenskapliga verk.

— *Har Ni tack vare Er obligatoriska hemmavistelse kommit i kontakt med grannarna? Det kan ju ofta resultera i till och med överraskande beröring med olika människogrupper.*

— Inga kontakter har uppstått. Det är mitt fel. En del har fördomar, jag utgår

själv ifrån att de har sådana. Jag orkar inte förklara mig och min situation för främlingar, jag orkar inte bygga upp kontakter, som kanske skulle misslyckas.

Jag upplever mitt bostadsområde som en tröstlös, modern slum utan service. Jag ser skiftesarbetare, hemmafruar, barn och åldringar. Några hälsar jag på, säger något om vädret.

Den enda dagliga kontakt jag har är, att jag träffar den fru som sköter mitt barn om dagarna, vi växlar några allmänna fraser.

— *Hur är Ert förhållande till Ert barn? Ni är med honom mera än i genomsnitt.*

— Jag står säkert närmare min son än fäder i allmänhet. Jag undviker inte det patetiska talesättet, att sonen är det enda jag har att leva för.

— *Det finns dock tydliga tecken på såväl fysisk som psykisk förbättring? Med den uppstår förstås hopp. Hur känns tanken om en partiell återgång till arbete?*

— Det vågar jag inte ens tänka på ännu. Förbättringen är ännu så färsk. Och intellektuellt arbete för en hjärnskadad är nog ingen rehabilitering — det gör en för känslig — det vore bättre att hugga ved eller fiska. Å andra sidan är det förstås så, att man hela tiden tänker på att man inte har arbete. Efter direkt fysiska smärtor inverkar de ekonomiska faktorerna givetvis mest på, vad man har i tankarna.

Sömnlösheten besväras jag av lika mycket som förut. Och sömnen är en bättre måttstock på allmänkonditionen än rörelseförmågan.

— *Den tid, man är borta från arbetet inverkar troligen på, hurudan anpassningen till arbetet blir då detta upptas.*

— Alldeles riktigt. Jag är givetvis inte arbetslös nu heller, all min energi går åt till skötseln av barnet och hemmet. Detta arbete har funnits alltid då jag förmått utföra det. Ekonomiska faktorer kommer

i dagen här — vi behöver inte anlita betald hemhjälp.

Jag skulle kanske ha kunnat få tillfälliga arbeten, men jag har inte känt mig kapabel att ta emot sådana ännu. Idealet vore något sådant arbete, som man skulle kunna göra hemma, i sin egen takt, varvid de ytterst ansträngande arbetsresorna skulle bortfalla.

Samhället har säkert inte resurser till ett sådant system med skyddade arbetsplatser, som skulle täcka hela behovet. Man borde kunna jobba utan att riskera pensionen. Det borde skapas ett sådant system, att arbetsgivaren skulle ta den risken, att arbetstagare när som helst kan bli tvungen att sluta arbeta. Om samhället skulle må bättre av det, vore det väl idealiskt.

För att förvärvsarbetet skulle bringa in mera än pensionen borde man dock kunna jobba mera än två timmar per dag, vilket t.ex. jag oftast skulle kunna. Lönen borde vara större än pensionen för att sporra till arbete. Och arbetsmöjligheterna borde bjudas ut effektivt. En invalid kan aldrig kämpa om arbetsplatser med samma 100-procenteffekt som de friska.

Man skulle kunna tänka sig, att olika provotider skulle tillämpas, vilka skulle bero av vederbörandes ålder och kondition; under dessa kunde man prova återvändandet till arbetslivet utan att förlora sin pension.

Men under hurudana förhållanden skulle man nå detta mål? Kanske under en absolut brist på arbetskraft.

Inom vissa snäva specialbranscher kan möjligheterna till återvändo vara större.

— *Ni sade, att Ni inte kan skylla Er själv för Ert öde, inte någon anstalt eller privat person.*

— Samhället, läkarna och mina bekanta har inte lättat min börda, men de är inte heller skyldiga. Jag känner ett hat mot mitt öde, men hatet har inget objekt. Själva hatet har lindrats, men jag kan aldrig acceptera vad som har hänt mig.

Direktör Rantanen i pension

Direktör Tarmo Rantanen avgick med pension vid ingången av maj 1973. Hans ansvarsområde omfattade de allmänna ärendena i PSC.

Direktör Rantanens namn ansluter nära

till Pensionsskyddscentralens tillblivelse och utveckling. Då anstalten grundades år 1961 utsågs till dess kontorschef dåvarande byråchefen för Folkpensionsanstaltens kommunbyrå Tarmo Rantanen. Hans uppgift blev att organisera PSC:s register och det kamerala. Direktör Rantanen hade under sin verksamhet i Maa-laiskuntien Liitto (de finska landskommunernas förbund) och i Folkpensionsanstalten erhållit en diger utbildning och rikligt med erfarenhet för dessa nya uppdrag.

Då Rantanen från år 1962 var chef för PSC:s allmänna avdelning förverkligades — jämsides med den växande anstaltens kansliuppgifter — ett i våra förhållanden sällsynt omfattande registreringssystem, varvid sådana verksamhetsformer antogs, som var nya i sin bransch, bl.a. registerutdragsservicen till allmänheten, med hjälp varav alla personer i arbetslivet avgiftsfritt förmår följa och kontrollera, hur deras arbetspensionskydd växer.

Till direktör utnämndes Tarmo Rantanen år 1969. Hans sista specialuppdrag före pensioneringen var att starta planeringen och projekteringen av Pensionsskyddscentralens nya ämbetshus.

Direktör Tarmo Rantanen är framför allt känd som en exeptionellt energiska och exakt person, vars verksamhet präglas av noggrant överägande, lugn och konsekvens.

Nya cirkulär

Nr 10 1.6.1973 Betr.: Registrerbara tilläggsförmåner.

Distribution: Till de pensionsanstalter, som bedriver verksamhet enligt lagen om pension för arbetstagare.

Frågor ogh svar

Fråga:

Har jag rätt till familjepension, då min man avled den 12.12.1972? Vi gifte oss den 1.9.1972 och jag är havande. Barnet beräknas anlända i augusti i år. Min man var född 1946 och jag är född 1947. Min man hade flera år varit anställd hos Ab X.

Sign. Yksinäinen

Svar:

Änka har rätt till familjepension enligt arbetspensionslagarna, om äktenskapet ingåtts innan mannen fyllde 65 år. Dessutom förutsätts, att den avlidne efterlämnat ett till familjepension berättigat barn, eller ett änkan vid mannens frånfälle fyllt 40 år och äktenskapet fortgått minst tre år.

Har änkan alltså inte fyllt 40 år då maken avlider, är hennes rätt till familjepension beroende av, huruvida hon har ett till familjepension berättigat barn. Eftersom barnet i det aktuella fallet föds efter makens död, blir änkan förmånstagare först därefter. Utbetalningen av familjepension vidtar också då, men för ankans del betalas den retroaktivt från början av den månad, som följer efter makens frånfälle. Barnets pension börjar från ingången av den månad, som följer dess födelse.

Om familjepensionens upphörande besluts skilt för varje förmånstagarens del. Ehuru änkans rätt till pension på sin tid har varit beroende av barnets rätt till pension, och barnets pension upphör då det fyller 18 år, medför detta ej, att änkans pension upphör.

Fråga:

Vad beror det på, att Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt har givit beslut i anledning av min pensionsansökan, fast jag hela tiden erhållit min huvudsakliga utkomst från skogsarbete?

Sign. Metsuri

Svar:

I allmänhet ankommer avgörande av pensionsansökan på den pensionsanstalt, till vars verksamhetsområde ålders- eller invalidpensionssökanden

på grund av sitt senaste arbetsförhållande eller sin senaste företagarverksamhet hört. Ifall arbetstagaren senast fallit under två eller flera pensionsanstalters verksamhetsområde, finns en särskild ordning, enligt vilken den "avgörande" pensionsantaltens bestäms. Enligt den ankommer avgörandet på Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt, om personen i fråga senast samtidigt fallit under både LFöPL och KAPL.

Parallella arbetsförhållanden och företagarverksamheter behöver ej upphöra exakt samma dag.

Fråga:

Jag arbetar som fridagsbiträde i en livsmedelsaffär. Min lön och arbetstid varierar i hög grad under olika månader; i bland stiger de till gränserna i APL, ibland inte. Hör jag skulle under APL, och om jag gör det, när?

Sign. Nuori ajatteliija

Svar:

De allmänna förutsättningarna för tillämpning av APL är, att arbetstagaren ej fyllt 65 år, och att han/hon står i arbetsförhållande, som fortgått minst en månad. Dessutom fordras, att den månadsförtjänst, från vilken skatteinnehållning görs, uppgår till minst 173,66 mark (år 1973), eller att den regelbundna arbetstiden per vecka utgör minst 20 timmar.

Då den regelbundna arbetstiden per vecka ej utgör minst 20 timmar, beror tillämpningen av APL på arbetsförtjänstens storlek. Arbetstagaren faller under APL från början av arbetsförhållandet, om förtjänsterna under den första månaden uppgår till minst ovan sagda belopp. I annat fall faller han/hon under APL först från början av den kalendermånad, under vilken förtjänsten för första gången stigit till detta belopp. Därefter anses arbetsförtjänsten vara minst lika stor som gränobeloppet tills arbetsgivaren meddelar, att den åtminstone under den kalendermånad, som föregick meddelandet, understeg gränobeloppet. Fortgår arbetsförhållandet därefter, faller det på nytt under APL från ingången av den månad, under vilken arbetsförtjänsten överstigit gränobeloppet.

Fråga:

Vilken är förmånligare med tanke på min fars pensionsskydd, skall jag an-

ordna LFöPL-försäkring för honom, eller skall jag erlægga KAPL-försäkringspremier? Kan jag erlægga KAPL-premier förutom LFöPL-försäkringspremier? Min far arbetar på en brukningsenhet, som jag köpte av honom för ett par år sedan.

**Sign. Isän parasta ajatteleva
pienviljelijä**

Svar:

Fram till den dag, då LFöPL trädde i kraft, den 1. 1. 1970, anordnades pensionsskydd för inom lantbruket arbetande löntagare, bl.a. familjemedlemmar, enligt KAPL, Från början av år 1970 övergick sagda familjemedlemmar att underlyda LFöPL, och de bör försäkras samtidigt med husbonden och husmodern, ifall de bor och utför arbete i samma hushåll.

Enligt LFöPL är familjemedlemmar, som skall försäkras, sådana personer, som är släkt med varandra i rätt uppstigande eller nedgående led samt deras makar. Dylika personer är bl.a. barn, far- och morföräldrar, svärdöttrar och -söner, adoptivbarn och föräldrar.

Emedan en person på grund av samma arbetsförhållande eller företagaverksamhet kan falla endast under en pensionslag, skall för fadern ej erläggas KAPL-premier. Utbetalas ingen lön, tillämpas varken LFöPL eller någon annan pensionslag. Sedan

personen fyllt 65 år och LFöPL-premier ej längre erlaggs, erlaggs ej heller KAPL-premier, emedan personen fortfarande i princip faller under

LFöPL. På samma sätt förhåller det sig i så fall, att familjemedlemmen är under 18 år, eller att arbetet pågår kortare tid än fyra månader.

Utnämningar i Pensionsskyddscentralen

Biträdande avdelningschefen för PSC:s juridiska avdelning, vicehäradshövding Lauri Koivusalo har från den 1.5. 1973 utnämnts till chef för Arbetspensionskassornas pensionsavdelning. Till ny biträdande avdelningschef för juridiska avdelningen utsåg PSC:s styrelse den 28.3. chefen för pensionsbyrån, vicehäradshövding Pentti Koivistoinen. Vicehäradshövding Koivistoinen anställdes år 1966 och utsågs år 1971 till chef för pensionsbyrån inom juridiska avdelningen.

Till ny chef för pensionsbyrån utsåg PSC:s styrelse den 25.4. vicehäradshövding, ekonom Antti Suominen. Vice-

häradshövding Suominen kommer närmast från Ömsesidiga Livförsäkringsbolaget Kansa och Pensionskassan Tuki, där han varit verksam som chef för ersättningssektionen inom pensionsavdelningen.

Uppgifterna för biträdande avdelningschefen för allmänna avdelningen omhändersas tillsvidare av merkonom Veikko Mäki, som därjämte verkar som chef för redovisningsbyrån inom allmänna avdelningen. På denna byrå överfördes även kreditförsäkringens placeringsärenden. Merkonom Mäki har varit anställd i PSC från år 1973.

Förutom redovisningsbyrån inrättades inom allmänna avdelningen två andra byråer, nämligen personalbyrån med pol. kand. Mirjam Tynnilä som chef och byrån för allmänna ärenden, vars chefskap sköts av merkonom Veli-Pekka Planting.

Preliminära uppgifter om arbetspensionstagarna 31. 3. 1973

Enligt preliminära meddelanden till Pensionsskyddscentralen uppgick de av APL-, FöPL-, LFöPL- och KAPL-pensionsanstalterna beviljade den 31. 12. 1973 gällande pensionerna till det antal och de belopp i medeltal, som nedanstående tabell utvisar.

Ålderspensioner

Pensionsanstalt	Pensionstagare			Pension i medeltal mk/mån.		
	Män	Kvinnor	Totalt	Män	Kvinnor	Totalt
APL-pensionsanstalter						
Pensionsförsäkringsbolag	19.797	22.593	42.390	409	197	296
Pensionskassor	1.687	3.270	4.957	490	199	298
Pensionsstiftelser	6.953	4.626	11.579	478	217	374
APL-pensionsanstalter totalt	28.437	30.489	58.926	430	200	311
FöPL-pensionsanstalter	3.483	2.104	5.587	435	322	393
LFöPL-pensionsanstalten	11.882	11.805	23.687	98	54	76
KAPL-pensionsanstalter	19.046	2.572	21.618	154	93	147
Alla arbetspensionsanstalter	62.848	46.970	109.818	284	163	232

Dessutom erhöles APL-tillägspension av 1.776 av de ovannämnda ålderspensionstagarna med ett medelbelopp av 603 mk/mån, FöPL-tillägspension av 17 ålderspensionstagare och LFöPL-tillägspension av 1 ålderspensionstagare.

Invaldipensioner

Pensionsanstalt	Pensionstagare			Pension i medeltal mk/mån.		
	Män	Kvinnor	Totalt	Män	Kvinnor	Totalt
APL-pensionsanstalter						
Pensionsförsäkringsbolag	15.869	18.971	34.840	409	188	289
Pensionskassor	1.242	1.678	2.920	480	218	329
Pensionsstiftelser	4.856	2.898	7.754	452	237	372
APL-pensionsanstalter totalt	21.967	23.547	45.514	422	196	306
FöPL-pensionsanstalter	3.312	1.502	4.814	388	260	348
LFöPL-pensionsanstalten	10.875	11.278	22.153	130	57	93
KAPL-pensionsanstalter	26.919	3.589	30.508	199	102	188
Alla arbetspensionsanstalter	63.073	39.916	102.989	275	151	227

I invaldipensionerna ingår 144 delpensioner.

Dessutom erhöles APL-tillägspension av 1029 av 488 mk/mån, och tillägspension enligt företagarnas pensionslag av 6 invaldipensionstagare.

Ålders-, invalid- och arbetslöshetspensioner

Pensionsanstalt	Pensionstagare			Pension i medeltal mk/mån.		
	Män	Kvinnor	Totalt	Män	Kvinnor	Totalt
APL-pensionsanstalter						
Pensionsförsäkringsbolag	35.709	41.741	77.450	409	193	292
Pensionskassor	2.929	4.954	7.883	486	205	309
Pensionsstiftelser	11.810	7.538	19.348	467	225	373
APL-pensionsanstalter totalt	50.448	54.233	104.681	427	199	309
FöPL-pensionsanstalter	6.799	3.607	10.406	412	296	372
LFöPL-pensionsanstalten	22.796	23.090	45.886	114	56	84
KAPL-pensionsanstalter	46.139	6.258	52.397	180	98	171
Alla arbetspensionsanstalter	126.182	87.188	213.370	279	158	230

Familjepensioner

Pensionsanstalt	Antalet pensioner	Pension i medeltal mk/mån	Pensionstagare		
			Änkor	Barn	Totalt
APL-pensionsanstalter					
Pensionsförsäkringsbolag	12.255	269	11.338	6.862	18.200
Pensionskassor	987	296	875	615	1.490
Pensionsstiftelser	4.105	279	3.841	1.631	5.472
APL-pensionsanstalter totalt	17.347	273	16.054	9.108	25.162
FöPL-pensionsanstalter	1.693	248	1.576	1.301	2.877
LFöPL-pensionsanstalten	3.386	69	3.097	3.226	6.323
KAPL-pensionsanstalter	9.684	124	9.102	6.879	15.981
Alla arbetspensionsanstalter	32.110	205	29.829	20.514	50.343

Ovannämnda medelbelopp omfattar inte familjepensioner enligt APL-tilläggsförmånerna. Dessa pensioners antal var 830 och medelbelopp 429 mk/mån. Familjepension enligt tilläggsförmånerna erhålls av 320 änkor och 600 barn. Dessutom varantalet familjepensioner enligt FöPL-tilläggsförmånerna 3.

Arbetslöshetspensioner

Pensionsanstalt	Pensionstagare			Pension i medeltal mk/mån.		
	Män	Kvinnor	Totalt	Män	Kvinnor	Totalt
APL-pensionsanstalter						
Pensionsförsäkringsbolag	43	177	220	263	163	182
Pensionskassor	—	6	6	—	154	154
Pensionsstiftelser	1	14	15	254	198	202
APL-pensionsanstalter totalt	44	197	241	263	165	183
FöPL-pensionsanstalter	4	1	5	253	209	244
LFöPL-pensionsanstalten	39	7	46	140	87	132
KAPL-pensionsanstalter	174	97	271	150	90	129
Alla arbetspensionsanstalter	261	302	563	169	139	153

Ålders-, invalid-, arbetslöshets- och familjepensioner

Pensionsanstalt	Antalet pensioner	Pension i medeltal mk/mån
APL-pensionsanstalter		
Pensionsförsäkringsbolag	89.705	289
Pensionskassor	8.870	308
Pensionsstiftelser	23.453	356
APL-pensionsanstalter totalt	122.028	303
FöPL-pensionsanstalter	12.099	355
LFöPL-pensionsanstalten	49.272	83
KAPL-pensionsanstalter	62.081	163
Alla arbetspensionsanstalter	245.480	226

English summaries

Editorial:

Development prospects

Social expenditure in Finland is already relatively high. Various social benefits were paid out in 1972 to a total of some 8,000 million marks, roughly a fifth of the national income and in round figures a third of the national wage and salary bill. Social outlays thus constitute a very noteworthy expenditure item, one which will grow sharply in the next few years. The development of the population structure is a strong factor in this growth, but so also is the gradual expenditure -- increasing period of implementation that still exists in our pension system. Pension security has a central position in social outlays: in 1972 about 4,000 million marks was paid out in pensions, which is a half of total social expenditure.

The focus of recent pensions policy debate has been on raising the target level of employment pensions from the present scale of about 40 to 60 per cent of pay. This idea was dropped when a so-called central solution, which would have included a revision of the level of employment pensions, failed to materialise in the labour market negotiations. The level up-

lift proposal will probably be taken up again when the next round of collective bargaining begins, for raising the level of employment pensions is an essential part of it. Settlement of an issue of this kind without the cooperation of the labour market organisations is not rational.

Raising the level of employment pensions is by no means the only pension policy reform proposed in recent times. Many other reforms have been proposed. However, a couple of points should be kept in mind when evaluating those proposals. Efforts in recent years have been concentrated on correcting the pension protection of the most poorly situated. In consequence, the subsistence of a national pension beneficiary without any income will correspond from the beginning of July 1973 to the minimum wage level. Pensioners of the public sector, again, enjoy considerably higher pensions than those of the private sector. It is thus first and foremost industrial and other skilled workers and the self-employed that need a real basic adjustment of their pension protection. The second point to remember is that pension expenditure will grow very sharply in the 1970s even if no improvements are made; 9—10 million marks will

be paid out in pensions in 1980 in the then currency. Other social costs, according to forecasts, will also climb steeply.

Pensions are a part of social incomes policy and their development cannot be isolated from it. The active population has felt that it has been left with too small a share in the income distribution of recent years, and it is therefore natural that demands to raise its income level will strengthen in the immediate future. At the same time we have a strong need of an effective investment policy to secure employment and maintain competitive-

ness. All these things have to be managed from a common purse the contents of which are limited. Moderation is therefore necessary in pensions policy and, bearing in mind the level already achieved, there is no reason to embark on major reforms except for the only and necessary basic correction in the target level of employment pensions. Insofar as it is desired to increase benefits in the fields of social policy, the disturbing development of the population structure seems to indicate concentration on the fields of child and family policy.

The Central Pension Security Institute Registers

(p. 31—36, Nr. 1/1973)

As the central institute of the employment pension system the Central Pension Security Institute is responsible for registering — and of course distributing — the information needed for implementation of pension protection. The Institute's personal, employment relationship and pension case registers contain information on the private individual, Mr. U. N. Known.

Information on Mr. U. N. Known is filed in the *personal register* of the Central Pension Security Institute even before he starts work. The computerised register contains data on Finns born between July 1, 1897 and December 31, 1962, and on foreigners registered here with the employment pension system. The register contains in all about 4.4 million names, dates of birth, dates of death for deceased persons, and personal identification codes. Every Finn has a strictly personal identification code. This identification number was first adopted in Finland in the employment pension system. The register also includes certain data of a technical nature, but not, for instance, addresses

and family information, though these are frequently needed.

Besides the computerised personal register, the Central Pension Security Institute has a personal card index of names in alphabetical order. It is more concise than the computerised register and comprises primarily "only" gainfully employed persons, a matter of nearly 3 million names. The card index is almost indispensable in some cases where instinct and imagination are required. Computers cannot make these decisions without human help.

The employment pension of Mr. U. N. Known derives from his different employment relationships and from the pension contributions form his entrepreneurial activity. It is essential that his "work biography" is registered so that when a pension inquiry arises the necessary information can be found in the central register.

The *employment relationship register* of the Central Pension Security Institute contains the following data on entitlement to pension and the bases for fixing the size of the pension: the employee's employment relations under TEL (Employees' Pensions Act), earnings under LEL (Temporary Employees' Pensions Act), information on invalidity pension

and unemployment pension (future pension entitlement accumulates for such pension time mostly in the same way as when the person is in an employment relationship), and periods of unemployment. The employment relationship register is computerised. Data are fed into the register once a week and can be "extracted" twice a week.

Data are "extracted" from the employment pension register in the form of register extracts. There are two models of register extract. The extract for pension institute is fairly precise and detailed. It must provide the data needed for calculation of the employment pension and the mutual risk of the pension institutes. The other extract model is intended for the employees themselves. It has been made as simple and easy to understand as possible. In addition to the employment relationship, entrepreneurial and unemployment data fed to the register, this extract contains an approximative pension calculation which gives the recipient an idea of his pension protection either in terms

of marks or in per cent. An extract may be requested post-free by filling in a card which is available in banks, post offices, etc. The Central Pension Security Institute sent out its 500,000 th employee extract in February 1973.

Apart from his relationships and self-employed activity Mr. U. N. Known's entitlement to employment pension and the amount of the pension may be influenced decisively also by earlier pension decisions. When a pension case is under consideration in the employment pension institute it is necessary to obtain information about earlier pension decisions relating to the applicant. This comes from the *pension case register* of the Central Pension Security Institute.

In addition to pension decisions, the register contains other pension data, e.g. on pending pension applications and their medical reports, and certificates issued by ministry of labour officials for unemployment pensions which have been sent to the Central Pension Security Institute for forwarding to the pension institutes.

Basic Features of Finland's Pensions Schemes

1. Development of the pensions schemes

A national pensions scheme covering the population as a whole, has been in force since 1939. Under it a pension is paid to all old persons and the disabled. Until 1956 these pensions were based on the contributions paid which, in turn, depended on the annual income of each beneficiary. The scheme was radically reformed in 1957, the contributory principle was abandoned, and a flat-rate system was introduced. Survivors' pensions to widows and children were introduced to the benefits in October, 1969, and unem-

ployment pensions in July, 1971.

The change to flat-rate national pensions made it necessary to increase the pension protection of the wage-earning population. Another pension scheme in which the pensions are proportional to the insured person's past earnings was created to complement the national pensions scheme. This new scheme which entered into force in July, 1962, covers wage and salary earners with the exception of civil servants, local government officers and seamen, who have long had their own special systems.

Since the beginning of 1970 earnings-

related pensions have been extended to farmers and other self-employed persons.

2. The national pensions scheme

Under the National Pensions Act all old and disabled persons receive a pension regardless of any other pension that they might receive.

The old age and invalidity pension consists of two parts. The basic amount is the same for everybody, and the assistance amount is in the nature of an assistance grant. Entitlement to and size of the assistance amount depend, among other things, on the beneficiary's other income and number of dependants.

The pensions are automatically adjusted to movements of the cost of living index.

The general age of entitlement to the old age pension is 65 years. The invalidity pension is paid to persons aged 16—24 incapacitated for work. In connection with these two pensions, helplessness supplements are paid to those requiring continuous assistance and care.

According to the law, old age assistance is paid to single women aged 60—64; provision is made for a funeral grant.

An assistance supplement is paid (since 1966) to persons who have practically no income in addition to their national pension. A housing allowance can be paid (since 1970) to pensioners who are entitled to the assistance supplement.

The unemployment pension is paid to an unemployed person aged 60—64 who during the last 52 weeks has received a daily benefit for at least 200 days from an unemployment scheme and who cannot find work suitable for him/her. The benefit equals the invalidity pension payable to the beneficiary.

Survivor's pension is paid during the first six months after the husband's death to all widows below the age of 65, provided that she is supporting a child or she was married to him before he reached the age of 60. After that period the pen-

sion is paid only to a widow supporting a child under sixteen, and to a widow aged 40—53 years and married for at least three years. The size of the pension during the first six months is the same as the full old age pension, after that period it is subject to a means test.

A child is entitled to the pension until the age of 16 or 21 if continuing studies. A full-orphan receives 40 per cent and a half-orphan 20 per cent of the total amount of the basic amount and the full assistance amount.

A care allowance is paid (since 1970) to children of 3—15 years old who need a special care of some other person because of illness, disablement or injury.

The cost of the scheme are jointly defrayed by the insured persons, employers, the State and local authorities.

The scheme is administered by the National Pensions Institution, which is subordinate to Parliament.

3. The employment pensions scheme

3.1. Wage-earners

The wage-earners' employment pensions scheme is based on two acts: the Employees' Pensions Act (TEL) and the Temporary Employees' Pensions Act (LEL). The latter is a special law for those employed in forestry, agriculture, construction and dock work, in which shortterm contracts are common. TEL covers all other employees.

The compulsory pension protection under the acts consists of old age, full and partial invalidity, unemployment and survivor's pensions. The survivor's pensions were introduced to the benefits in January, 1967, unemployment pensions in July, 1971, and partial invalidity pensions in January, 1973.

Entitled to the old age pension is an employee of 65 years of age.

Entitled to the unemployment pension is an unemployed employee aged 60—64 who during the last 52 weeks has received a daily benefit for at least 200 days from

an unemployment scheme and who cannot find work suitable for him/her.

Entitled to the full invalidity pension is an employee whose working capacity has gone down by at least three-fifths. If the decrease is less but at least two-fifths, the employee is entitled to the *partial pension*. When assessing employee's working capacity his training, earlier work, age, housing conditions, and other comparable factors are taken into account.

Entitled to the survivor's pension are the widow and the children of the employee. The children are entitled to the survivor's pension after the death of both the female and the male employee.

The survivor's pension is payable to a widow, provided that she was married to the employee before he reached the age of 65. A further condition is that the widow has reached the age of 40 and that the marriage has lasted for three years. Also a widow under 40 years of age may receive the pension, if she has a dependent child who is entitled to the survivor's pension; the paying of the pension will continue even if the child's entitlement to the pension would cease. The pension will be payable to the widow until her death. The paying of survivor's pension ceases if the widow remarries, but she then receives a lump-sum equal to the amount of two years' pension.

A child is entitled to the pension until he reaches the age of 18 and even after this age, if he is disabled.

The size of the pension is governed under both acts by the wages paid and the period of service completed. Earned entitlement to a pension benefit continues when the job is changed or when the employee ceases to work.

The size of the old age pension is calculated as a percentage, equal to the number of years of service, of the wage or salary. The wage or salary is the average annual earnings of the best two years of the last four years of work. For seasonal workers the wage is the average of all

pay received during the years employed.

The rate of pension accumulation is greater than the above for the older age groups, born in 1919—1897, and grows in accordance with the year of birth. The minimum amount of pensions of the persons born during these years is 16—22 per cent of their wages or salaries.

The maximum pension is 42 per cent of the salary. However, combined with the national pension and some other pensions, the pension without a child's supplement may not exceed 60 per cent of the final pay and the pension with a child's supplement 66 per cent of the final pay. These limits are raised for persons in the lower wage brackets.

The size of the invalidity pension is determined on the same bases as the old age pension. However, also the time between the event entitling to the pension and the age entitling to old age pension is counted as time of service. The size of the partial pension is one-half of the full pension, however, at least 19 per cent of the pay.

The size of the unemployment pension equals the invalidity pension payable to the beneficiary.

The old age, invalidity and unemployment pensions are increased by the *child's supplement*; 20 per cent of the pension for one and 40 per cent for two or more children under 18.

The size of the survivor's pension is calculated on the basis of the old age pension or invalidity pension the employee received or would have been entitled to at the time of his death. If there are at least three persons eligible for survivor's pension, they will receive a full pension, which is equal to the deceased employee's old age or invalidity pension. If there are two beneficiaries, the size of the pension is three-fourths of the full pension. If there is only one beneficiary, the size of the pension is one-half of the full pension.

Automatic linkage with the general

wage index is applied in employment pensions. It is applied in calculating the pay of earlier years and adjusting the annual pension payable.

Pension protection accumulates according to certain regulations *also during the periods when the employee is out of work* through no fault of his own and when he receives unemployment benefit from his unemployment fund.

Employers alone finance the compulsory minimum pension protection. The current contribution under the TEL is 6.4 per cent of the salary of insured employees. Under the LEL contribution is 7 per cent.

The employer may provide for his employees *additional voluntary* benefits, creating even better pension benefits than the minimum level guaranteed by law. Benefits that come into question here include a higher pension, lower pensionable age and funeral grant. Employees generally participate in the costs of such additional benefits.

The administrative organisation of the employment pensions scheme is decentralized. Employers may elect the type of arrangement they wish for realisation of the pension scheme. It may be done by taking out an insurance with an approved pension insurance company or by founding a pension fund or pension foundation in the employer's business. This choice does not apply as regards seasonal workers for whom the scheme comprises four special employment pension funds, one for each of the four branches concerned.

The work of the various pension institutions is coordinated by a central organ, the Central Pension Security Institute. It keeps a register of the insured and their pension benefits. It will also keep a register of pensions covered by special pensions schemes. The general development of the scheme has also been entrusted to the Central Pension Security Institute.

The insured and the employers partici-

pate in the administration of the scheme through their representatives in the administrative organs of the Central Pension Security Institute. The highest authority under the scheme is The Ministry of Social Affairs and Health.

3.2. The self-employed

The self-employed persons' employment pensions scheme (closely connected with TEL) is based on two acts: the Pensions Act for Farmers (MYEL) and the Self-Employed Persons' Pensions Act (YEL). MYEL covers farms with cultivated area of at least 2 hectares, professional fishermen, and reindeer-owners. YEL covers other self-employed persons.

The *benefits and qualifying conditions* are like TEL. Old age pension is paid independently of whether or not the self-employed continues with his entrepreneurial activity.

The *size of the pension* is calculated like in TEL, as a percentage, equal to years of employment, of the pension basis.

The added pension basis of farmer and his wife is (in 1973) 764 Fmk per hectare of cultivated land up the 12 hectares, and 312 Fmk per hectare for the following 10 hectares and 173 Fmk per hectare for the next 10 hectares and 69 Fmk per hectare for the last 10 hectares — altogether for 42 hectares. Pension basis of farmer's wife is 3 059 Fmk (in 1973), at the most one half of the abovementioned basis. Pension basis of assisting family member is the wages paid to him, at the most farmer's pension basis. Pension basis in YEL is fixed according to the salary the self-employed should have to pay if he hired some other person with corresponding qualifications to run his business, at the most 69 543 Fmk a year (in 1973).

Persons born before 1927 get greater pensions as they otherwise would be entitled to. Their amount of pension is 22 % of the income. In YEL the age-class increment is calculated for annual income up

to a maximum of 27 817 Fmk a year (in 1973).

Schemes are *financed* by the insured and the state. In MYEL the contribution of the insured is 2.52 % of the income up to the amount of 8 345 Fmk a year (in 1973) and 6.3 % of the income exceeding this limit. In YEL the contribution of the insured is 6.3 % of the income. The percentage is smaller for the self-employed with low income. The state pays 50 % of the costs of MYEL and in both systems the costs the contributions of the insured do not cover.

The *administration* of MYEL belongs to the Farmers' Pension Institution. The other self-employed have to take out pension insurance either in some of the pension insurance companies or pension funds taking care of TEL or in some pension fund or insurance company established by the self-employed. The Central Pension Security Institute is the central organ of MYEL and YEL as it is that of TEL.

4. Special pensions schemes

The regulations concerning the pension protection of persons in the employment of the State cover old age, invalidity, unemployment, and survivor's pensions and funeral grants. These benefits are financed by the State alone. The administrative organ is the State Treasure Office.

The pension protection of local government officers is based on the pension act

which entered into force in 1964 and was modelled on the employment pensions act. The financing is managed by the local governments and associations of communes. The Local Government Pensions Authority was founded for the administration of the scheme.

The persons covered by the Seamen's Pensions Act receive old age, invalidity and survivor's pensions and funeral grants. The insured and the employers jointly pay the contributions approved by the Ministry of Social Affairs and Health. The State also participates in the financing of the scheme. The scheme is administrated by the Seamen's Pension Fund.

5. Some population data on Finland

Finland's total population is 4.6 million (1970) of which 2.0 million are gainfully employed.

The distribution of the gainfully employed population by occupation is: agriculture and forestry 20 per cent, industry and construction 34 per cent, commerce 19 per cent, transport and communications 7 per cent and service industries 20 per cent (1970).

Population by the groups (1970): 0—14 years 30.1 per cent, 15—64 years 62.4 per cent and 65 years or more 7.5 per cent. Five per cent of the 14—64 year-old population are disabled. Old persons (65 years or more) and disabled account in all for c. 11 per cent of the total population.

